ԿՈՎԿԱՍ

Երկրորդ տարի · 21 Յունիսի · 1847 · Համար 25

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՀՐԱՄԱՆ ·

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ըստ առաջարկու_թեան Կովկասեան Տեղապահի, և ըստ վճռու_թեան Կովկասեան Կոմիտէի Բարձրագոյն հը_րամայել բարեհաճեցաւ շնորհել երրորդ գիլդիայի վաճա_ռական զՄովսէս Սարգսեան, որ էր 'ի քաղա_քին Շամախւոյ, համարեալ 'ի դասս Պա_տուաւոր Քաղաքացւոց (почетный гражданинъ), առանց սակայն զրկելոյ զնա 'ի վաճառականու_թենէ ազգի յայտ ժառանգութեանն ·

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ

Բանակագլխաւորապետ Հրամանատար Կովկաս_եան Կորպուսին, Ադիւտանտ Կաւալերիայի զօրապետ Օդանովսկին (Командиръ) Կովկասեան Զինուորագոյն գնդին գըն_դապետ Սիմոն Օրբելեանի 'ի սիրուոյ պատ_ճառի քաջութեանց և արութեանց, զորս եցոյց նա 'ի պատերազմի ընդդէմ լեռնականաց 'ի Հոկ_տեմբեր ամսոյ 1846 ամի ·

Այն այր Բանակագլխաւոր Սերգէյ Բանով, երկրորդ աստիճանի, այլ և Թագաւորական Հրա_մանաւ և Օդանովսկին Լեռնական և Զօրաց զօրաց Դորոգեանցն ·

Բայց Կովկասու թեան երկրորդ աստիճան անթիւ զօրագլուխ Հարիւրապետ Պաւլովսկին. երեք Թիֆլիզ Ռուսաց Նահանգին Կոմիս_ական Օդեսայ · Պետրոս Նորին Արքայական Բարձրութեան՝ Մեծ Իշխանն Միքայէլ_եանց · և զօրավար Ամիրեան Հեծելա_զօր գնդին՝ Բաղրամեանց ·

Ի Հրամանատարէ ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ Մեծութեան գրեալ է այս կերպ ·

Եւ 'ի վերայ Թիւլիսի պահպանել՝ յնդհա_նուր անուանադրութիւն այլ և այլ կողմանց Թագաւորութեան, մեր համաձայն առաջար_կութեան Ժողովարանի Կովկասու և ըստ վճռու_թեան Կովկասեան Կոմիտէի, հրամայեմ · 1) զԿովկասեան աշխարհն յանուանէ ըստ քաղաքի այնորիկ կոչել, այսպէս՝ Ստաւրոպոլ Կաւկա_զեան գաւառ նորա, կոչել՝ Ստաւրոպոլ Նահանգ · 2) ըստ այսմ և զԿովկասեան Բարձրագոյն Կառավարութեան, անուանել Ստաւրոպոլի Նահանգ_ական Կառավարութիւն, եւ զիշխանութեան անդր և գաւառականաց, որ ըստ վաղ կոչէին, Կով_կասեան և Областный, այսպէս կոչել, Ստաւրոպոլ և Կառավարութեան, և զաւագանին կո_չել Նահանգական · զԿովկասեան Областный Պատերազմին անուանել Ստաւրոպոլի Նահանգ_ական և Բարձրագոյն գործակալ · 3) Հրամանատարն զօրաց 'ի Կովկաս և 'ի Սև ծովու եզերս_եալ գծոցն զինուորական գործոց 'ի Ստաւրոպոլ պա_տուէն 'ի վերայ այսր Հիման, համոզեալ ամե_նայն խրատներ որք պարզեալ են Կովկասեան Областный կառավարչին · և 4) Յետ կոչելոյ զԿովկասեան գաւառն՝ Ստաւրոպոլ Նահանգ, որչափ եղևալք վասն կառավարութեան այսր աշ_խարհի, և այնպէս յերկրորդ համարն զօրաց ա_ռանձին Գնդասարարն օրինաց (տպեալ 'ի 1842 ամի) և 'ի շարունակութիւնս այնորիկ, պար_տին պահպանել զօրութիւն իւրեանց 'ի վերայ գործոց Ստաւրոպոլ Կառավարին Կառավարիչ Մինիստրին զհրամանս անդրենութեան 'ի գործ դնել, առ 'ի կատարել զայս անձամբ ·

С. П: № 122

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐՔ ·

ՍԱՆԿՏՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ ·

Յանգեաւ ամի 'ի բազում, Ակադեմիայի ակնածութեանց, ոչ միայն հանդիսութիւն հանդէպ եղև, այլ և 'ի ամենայն տեղիս առ իւր սպասաւորս · Անդ հացն յայսմ ամի 'ի կողմանց Ռուսաս_տանէ անպատուութեամբ ամենայն պատճառ, առնելոյ · և ամայի ոչ քան զայլ ընդ հացի քաղցրա_նոյ առնուլ քան զահագին կերակուր առ մա_նաւանդ 'ի Ս. Պետերբուրգ մայրաքաղաքի · Եւ զեղ անապատ ամէն եւ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ հաց առնել · բայց Հրամանաւ ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՆ կա_ռավարին Կառավարիչ 'ի 10 մայիսի կոչեաց առ ինքն զերեւելիս և զդասապետս 'ի վաճառականաց հացի, զԳաւրիլ Փոլեժայեւս, զԱնդրեայ Տերէխովս, զԵղիայ Խարլամովս, զԻվան Սորոկինս և զՅովհան Տէրմոլոֆս, և յայտնեաց զԲարձ_րագոյն յայտնեալ փափագ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱ_ՆԻՆ, զի յանձնայն հացն առնելով 'ի Ս. Պե_տերբուրգ մատակարարս քաղցի, առ 'ի փոխանակել ընտրեաց այն մայրաքաղաքի չափաւոր գնով ·

Հանեալն վաճառականքն ազատել զայնչ_թանկութիւն և սակայն եղբարցն զնորա Օդասարաճոյն Հացն իւրեանց, և խանութպանն զի և յայլ ընտիրս իւրեանց անկանգ 'ի հաւանու_թիւն տեղեն, զնահանգն բանկին զանելոց իւ_րեանց և այլոց եւ այսոցիկ վաճառել 'ի Ս. Պետերբուրգ չափաւոր գնով · զոր եւս կառա_րացն Կառավարիչ այլ արար ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵ_ՐԱԿԱՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՆ · ընծայաւ զՆո_րին Բարձրագոյն բարեհաճութիւն ՆՈՐԱ ·

Յորմէ հետէ վաճառականք առանց ժամանակաւ յե_տոյ զայսինս միաբանութեամբ հաւելուն 'ի մեծ իւրեանց · յորում խոստացան առնելու անձնական 'կատարել զանուն առ հայս սրբութեան · 'ի Ներքոյ սորա հրապարակեցին անուանն զորեանսն Հացի · Եւ սա այսորիկ մասունքն Տ. Նովոգորոդի զանձուց զինքն այլ զաշխարհի, թէ_բայ ու_հեւանեալ էին զայն անձնայնոցն հացի և զմասնոս, որոք փոխանակեալ էին նորա զհացն ·

Կովկասերէն զգայնէ է Ս. Պատրիարք, արար ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ Մեծութեան · ձեռքերով զԲարձրագոյն Բարեհաճութիւն Նորին, 'ի գործ դնել զառաջարկեալ առաջնորդու_թիւնն Առաջնորդացն ·

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ բարեհաճեալ է այս ՆՈՐԻՆ բարեհաճութեան ՍԻՐՈՅ, խոնարհաբար գրեաց 'ի վերայ Թղթոյ խնդրոյ մատուցելոյ, "Շնորհ առնել, և առել ընծայից իւրոց, մեծ եւ զայլ ինչ ոչ այն առնել 'ի նոցանց, եւ փոխել զայն նոցա, և անձամբ եւ այլոց դարձեալ ···

Եւ յա հաւանութիւն հայրենական ընդ առա_քինագործութիւնս Հաւատարիմ հպատակաց իւ_րոց պատգամեցէ յանգասա զղարձ մեծամեծ ·

ԱՐՏԱՔԻՆ ·

Տիֆլիս · Յառաջին օրն մայիսի մինչ ցերեկա_ռնահարցն, կառքն ընծան Հուլաստանց · որ եղև Կուր, և յեկեղան և յերկիր Թաւրեան մարախ ընդ ամենն չափով 11,986 փութ ·

Պատմեն և երևառապատք բազմաց 'ի մեն_կաւորն առաջ մտանել զանանն այգեաց անցուցանէն յերկիր կուր գետոյն · (Ի զարգացն յերկիրս Հերձեալ անցանէ շատաչափեր, զոյնս զանգեր ա_ծեալ)· Բանալ ներքեւ 'ի ամենայնից խաղաղիկ այլ և զոյն 'ի բաց եղանն 'ի ձոր գետոյն Արա_գածան մարդին ընդերկրա 'ի լող, մինչև փառա_ւորաց Հայ-Եռամանեանց պատմեց անդամ հաւատոյ զանձին կատարել և վրդովեցին յար_ձակոյ զետայն, որ է բազմութիւն և անձանց կա_րավանս ազգս առանց, և այսպէս Ձորապատու_թեամբ զիւտակս Ձերբին, որպէս ծննդոց դարս հերձեն · Եւ յետոյ և պատրս յորաւ եւ 'ի տեղւոջ առաջնորդ պարզել այն · զի ամենն իւր 'ի կամեցին և 'ի բարձրաւ անգամ ժողովեց Ձոր_ատայութեամբ հանեն զանձին 'ի գետն և մեռան անկանանք · Այնպէս զեռան ոչ մեզ համբերել պարզմամբ բանահրամանցնոյս, և բազում անգամ խոտոն զմիգոյթութիւն նոցա, զանձն 'ի կողմանց զայհ առանցն երկոց կատարել այնոց · Յանցեալ ամին եւ այժմ երբեմ անձինք Հերձան 'ի ձոր գետոյն 'ի լեռնեն, այլ պատմեն ամենեքին ա_ներկիւղ նայելն փառաւորութեամբ, բազմ առան և մեկնեն զաւակի և գետոյն զեղեցեալ, զինչ բարգաւաճեանն 'ի գետն կողմ ·

ԲԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Բարձրագոյն կամօք տպեալ 'ի Շուշի անդ նոր_կաւանին առաջնոյ գնոյն, յի նորանոց անկեղծու_թեանց աստղերու · Վարդապետնն 'ի Թիֆլիզ ամ_րոց ախտապահոցնիցն և Խոճադրաց 'ի ամս տասնե · 'ի անուանեալ, Дорожникъ Кавказс_

кій и Маршрутных картъ ; Այսմ պիտակի 'ի սէր եւ այժմ [illegible] , և փոխանակ [illegible] 'ի Ռուսաց Կենդրոնի ․ Дорожникъ է 8c կոպէկ արծաթոյ , և է Маршрутная карта [illegible] փոխանակ 2 արծաթ ռուբլոյ , Дорожникъ հանդերձ карта 'ի միասին 3 ռուբլոյ ժամանակ փոխանակ ․

— Թիֆլիս ․ 'Ի 31 մայիսի յառաւօտին ժամու չորս կէս աւուր զգալի եղև սաստիկ երկրաշարժ , հանգերձ երկիցս ցնցմամբ ․ Այս [illegible] , որ [illegible] , ձգեցաւ մինչև 'ի ժամ երկրաշարժին , յորմէ և վնաս ինչ ոչ պատահեաց ։

(Բ․ Կ․ № 24)

— Տէր Դերկսոր [illegible] 'ի քաղաքին Դաղստանու , (Թէ 'ի 29 մայիսի կէս աւուր [illegible] , [illegible] , [illegible] եղեւ ․ Զարկեալն եւ 'ի նոյն աւուր [illegible] , և ցայժմ եւս [illegible] 'ի հիւանդութեան ․

'Ի 30 էն մայիսի ծանուցանեն 'ի քաղաքէն Շամախւոյ , թէ մարախք [illegible] յաճախութեամբ ընդ նահանգն Նուխւոյ ցայժմ [illegible] հոգատարութեամբ 'ի [illegible] , որ [illegible] 1100 [illegible] ․ Նորին հոգատարութեամբ [illegible] 'ի [illegible] նահանգին , Շամախւոյ [illegible] 'ի [illegible] ․

— Ծանուցանեն մեզ 'ի Շամախւոյ թէ [illegible] 'ի Լէնքորանու նահանգին [illegible] , թէ և 'ի [illegible] , [illegible] նահանգին [illegible] , և [illegible] բաժին 'ի նոցանէ ․

— Աստրախան ․ 'Ի 20 Մայիսի եղև [illegible] քաղաքին [illegible] , [illegible] 'ի Կայսերական Տէղապահէն , [illegible] ․

'Ի հետ [illegible] Բարձր Արքայական [illegible] , [illegible] , „ 'Ի 1847 ամի Տեառն և 'ի 29 աւուր մայիսի , և 'ի 22րդ ամի երջանիկ Թագաւորութեան ԿԱՅՍԵՐՆ ամենայն Ռուսաց ՆԻԿՈՂԱՅՈՍԻ ՊԱՒԼՕՎԻՉԻ 'ի ժամու [illegible] [illegible] , և [illegible] [illegible] , և 'ի [illegible] [illegible] Տէղապահէն , [illegible] ․

[illegible] ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ [illegible] ․

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐՔ․
ԳԱՂՂԻԱ․

Փարիզ ․ մայիսի 12 ․ 'Ի գումարել Պէտական [illegible] 'ի [illegible] , թէ 80000 [illegible] , որոց [illegible] էր յայսմ 1847 ամի [illegible] [illegible] [illegible] ․ [illegible] , և [illegible] 234 [illegible] 4 ․ [illegible] և մինչ 1844 ամի ․ [illegible] , [illegible] ․

[illegible] Ֆրանսիա [illegible] , և 'ի [illegible] ․ [illegible] , [illegible] ․ Այլ Նախարարն [illegible] ․ [illegible] , [illegible] ․ [illegible] ․ [illegible] 'ի [illegible] ․ Այլ [illegible] 'ի [illegible] , [illegible] ․ Այլ [illegible] մինչև 1844 ամի ոչ [illegible] ․

[illegible] , (որ է [illegible]) [illegible] 'ի [illegible] , [illegible] , [illegible] , [illegible] 'ի [illegible] 'ի [illegible] , [illegible] 'ի Թագաւորութեան ․

ԱՆԳԼԻԱ․

Լոնդոն ․ մայիսի 11 ․ 'Ի [illegible] [illegible] 'ի [illegible] , [illegible] , [illegible] ․ [illegible] , [illegible] 'ի Թագաւորութեան [illegible] ․ և [illegible] 'ի [illegible] , [illegible] և [illegible] ․

ԱՄԵՐԻԿԱ․

Նոր Եօրք ․ Ապրիլ 11 ․ [illegible] Ամերիկայ [illegible] 'ի [illegible] և [illegible] ․ [illegible] , այլ [illegible] բացէ 'ի բաց [illegible] ․ [illegible] , [illegible] , [illegible] 'ի մէջ [illegible] ․ [illegible] 26 [illegible] ․ [illegible] 15 [illegible] , [illegible] 'ի [illegible] ․ [illegible] , և [illegible] , և [illegible] 'ի մէջ [illegible] ․

ՓՈՔՐ ԱՍԻԱ․

[illegible] ․ Ապրիլ 29 ․ [illegible] , և [illegible] , [illegible] ․ [illegible] , [illegible] ․ [illegible] 'ի [illegible] , և 'ի 6 [illegible] 'ի [illegible] ․ Այլ 'ի [illegible] , և [illegible] 'ի [illegible] ․ [illegible] , [illegible] 'ի մէջ [illegible] , [illegible] ․ [illegible] , [illegible] 'ի [illegible] 2 [illegible] 'ի [illegible] ․ [illegible] , [illegible] , [illegible] ․

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐՔ․

[illegible] 'ի [illegible] , [illegible] 'ի [illegible] 'ի [illegible] ․ [illegible] 'ի [illegible] , [illegible] , և [illegible] , [illegible] ․ 'ի [illegible] , 'ի [illegible] , 'ի [illegible] , 'ի [illegible] , 'ի [illegible] , և [illegible] , [illegible] , [illegible] , 'ի [illegible] ․

[illegible] 'ի [illegible] , 'ի [illegible] , և 'ի [illegible] , [illegible] 'ի [illegible] 'ի [illegible] ․ [illegible] , [illegible] 'ի [illegible] ․ և [illegible] Փարիզ [illegible]

[illegible]

[illegible] Էօժէն Սիւ [illegible] Գաղղիացւոյ։

Զնո ամսոյն [illegible] Ֆրանսիա [illegible] Էօժէն Սիւ [illegible] (Парижскія Тайны.) [illegible] (Вѣчный жидъ или Вѣчностранствующій жидъ.) [illegible]

[illegible] (Рѣзака) [illegible] (Мѣсуинъ.)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Գ. Ր. Ս.

[illegible]

[illegible]

ՏՓՂԻՍ.

[illegible]